

Waldorfski dječji vrtić Mala vila
Zametska 6
51000 Rijeka

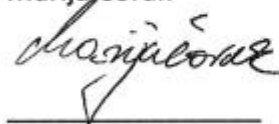
Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada Waldorfskog dječjeg vrtića Mala vila za pedagošku godinu 2023./2024.

Rujan 2024.

Izvešće o radu Waldorfskog dječjeg vrtića "Mala vila" za pedagošku godinu 2023./2024. razmatralo je Odgojiteljsko vijeće na svojoj sjednici održanoj dana 26. rujna 2024. godine te ga je na prijedlog V.d. ravnateljice Marije Čorak, Upravno vijeće usvojilo na sjednici održanoj dana 27. rujna 2024. godine.

V.d. ravnateljica

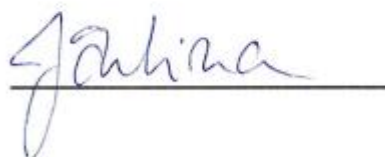
Marija Čorak

Waldorfski dječji vrtić
Mala vila
RIJEKA, Zametska 6/1
M.P.
tel/fax (051) 642-306

Predsjednica Upravnog vijeća

Jelena Čulina

KLASA: 003-06/24-04/36

URBROJ: 2170-54-24-01

Rijeka, 27. rujna 2024.

Izrazi koji se u Izvješću koriste u muškom rodu neutralni su i odnose se i na muške i na ženske osobe.

SADRŽAJ:

UVOD.....	4
1. USTROJSTVO RADA.....	6
2. MATERIJALNI UVJETI RADA.....	10
3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE.....	14
4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD.....	17
4.1. CILJEVI I ZADAĆE.....	18
4.2. RAZVOJNE ZADAĆE.....	19
4.3. REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA I AKTIVNOSTI PO MJESECIMA.....	25
4.4. REALIZACIJA PROGRAMA PREDŠKOLE.....	31
5. SURADNJA SA RODITELJIMA.....	35
6. SURADNJA SA VANJSKIM USTANOVAMA.....	37
7. REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA RAVNATELJICE ZA 2023./2024.....	38
8. REALIZACIJA PLANA PSIHOLOGA.....	39
9. REALIZACIJA POSLOVA I DUŽNOSTI WALDORFSKOG ODGOJITELJA-MENTORA.....	40
10. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA.....	43
11. VREDNOVANJE I PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA.....	51
12. ZAKLJUČAK.....	52
13. LITERATURA.....	53

UVOD

Godišnje izvješće plana i programa odgojno-obrazovnog rada za pedagošku 2023/2024. godinu izrađen je na osnovu promišljanja, evaluacija i izvješća svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Waldorfski dječji vrtić *Mala vila* u Rijeci (Vrtić) smješten je u zakupljenom prostoru Grada Rijeke na adresi Zametska 6. Osnivač Vrtića je udruga građana Društvo prijatelja waldorfske pedagogije, Rijeka, a temeljem rješenja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa izdana je suglasnost na program Klasa:601-01197-011307, Ur. broj: 532-02-01/3-98-2, te je 4. veljače 1998. godine krenuo s radom.

U Vrtiću se ostvaruje desetsatni program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, njege i prehrane djece od treće godine pa do polaska u školu. U vrtiću se provodi redoviti program ranog i predškolskog odgoja i naobrazbe u dvjema mješovitim odgojno-obrazovnim skupinama od 3. godine do polaska u školu, uzimajući u obzir važne strukovne zakone i dokumente kao što su Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine 10/97), Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i obrazovanja. Konceptija rada temelji se na znanosti o čovjeku (antropozofiji) prema smjernicama dr. Rudolfa Steinera.

Glavni cilj dječjeg vrtića *Mala vila* jest pružiti kvalitetnu uslugu korisnicima vrtića te zadovoljiti individualne potrebe svakog djeteta. Poticanje djetetova cjelovitog razvoja temelji se na načelima odgoja waldorfske pedagogije. Jedno od temeljnih je učenje na osnovi oponašanja. Dijete se individualno razvija putem primjera ponašanja odraslih (hodati, govoriti, razmišljati bez da ih se podučava). Preuzima način postupanja sa stvarima ili odnose sa drugim ljudima te oponaša unutarnje držanje odrasle osobe (Pedagoški rad u waldorfskom vrtiću, Beč

2006.).

Zadaci pri ostvarenju kvalitetne usluge odnose se na poticanje optimalnog razvoja tjelesnih, emocionalnih, kognitivnih, socijalnih te kreativnih resursa djeteta koje u poticajnom i toplom okruženju izrasta u cjelovitu osobnost. Slika djeteta uključuje i njegove duševno-duhovne komponente (Odgoj djeteta sa stanovišta duhovne znanosti, R.Steiner, Zg.1990.).

Vodimo se mišlju da je cjeloživotno učenje i usavršavanje djelatnika od krucijalne važnosti. Potrebe za stručnim obrazovanjem djelatnika našeg vrtića najvećim se dijelom ostvaruju programima inicijalne edukacije waldorfskih odgojitelja i programima njihovog stručnog usavršavanja koji se jednim dijelom provodi na Institutu za waldorfsku pedagogiju (IWP) u Zagrebu. Također, djelatnicima je ponuđeno stručno usavršavanje u organizaciji Regionalne waldorfske edukacija, Oaze iz Opatije. Temeljne i osnovne teme djelatnici mogu pronaći u katalogu stručnog usavršavanja Agencije za odgoj i školstvo.

Radno vrijeme je i dalje usklađeno s potrebama korisnika, a to je od 6:30 do 16:30. Od 1. srpnja uvodi se ljetna shema rada a to se odnosi na raniji boravak djece na otvorenom prostoru radi viših temperatura, a traje do 31. kolovoza. Također, prema potrebi korisnika rad u skupinama se smanjuje na jednu skupinu kroz mjesec kolovoz. Kolektivni godišnji odmor je bio u tjednu nakon Uskrsa tj. od 2.-5. travnja te od 01.-15. kolovoza ove godine.

Ove smo pedagoške godine dali naglasak na cjeloživotno obrazovanje zaposlenika, te smo kroz cijelu godinu nastojali biti prisutni na raznim predavanjima, organiziranim vikend seminarima, budući da odgovorne, samosvjesne i cjelovite ličnosti mogu odgajati isto tako odgovorne, samosvjesne i cjelovite razvijene ličnosti, koje se kontinuirano razvijaju i mijenjaju. Dio kolektiva je sudjelovao na jesenskom okupljanju pri organizaciji krovne udruge za promicanje waldorfske pedagogije u Hrvatskoj, Saveza waldorfskih institucija i inicijativa republike Hrvatske. Bilo je to Miholjdanski susret u dječjem vrtiću „Vjeverica „ u Zagrebu u kojem smo se susreli i upoznali sa kolegicama koje vode skupinu waldorfskih jaslica. Tema je bila duhovna pozadina svetkovina, a kako smo se okupili u oči Miholja , tako je toj svetkovini posvećeno najviše pažnje. Naš vrtić je sudjelovao u prezentaciji stolne predstave prema „Legendi o Miholju“ te se na taj način zaokružilo doživljeno iskustvo kroz predavanja i doživljaj atmosfere boja i lutaka, govorenja i pjesme iz predstave.

1. USTROJSTVO RADA

Waldorfski dječji vrtić Mala vila obavlja djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja, a osnivač je udruga građana Društvo prijatelja waldorfske pedagogije iz Rijeke. Sjedište vrtića je u Rijeci, u Zametskoj 6/I. Program odgojno-obrazovnog rada namijenjen je djeci od navršene treće godine života pa do polaska u osnovnu školu prema koncepciji Rudolfa Steinera.

Pedagoška godina 2023./2024. započela je 1. rujna 2023., a završava 31. kolovoza 2024. godine. Vrtić svoju redovnu djelatnost organizira kroz rad dvije mješovite skupine u dobi od 3. godine do polaska u školu. U Vrtić je upisano 44 djece. Tijekom ljetnih mjeseci (srpnja i kolovoza) rad se organizira prema ljetnoj shemi rada.

Program odgojno-obrazovnog rada odvija se u četrdesetosatnom radnom tjednu, raspodijeljenom u pet radnih dana. Rad započinje u 6:30 sati, a završava u 16:30 sati.

Vrtić nije radio na državne praznike i blagdane te u periodu kolektivnog godišnjeg odmora od 2.-5-travnja, te od 01.- 15. kolovoza ove godine.

1.1. Vrste programa, skupine, odgojitelji

Program	Naziv skupine	Trajanje	Broj djece	Broj odgojitelja
Vrtićki program	Mješovita 1 (od 3 -7)	10 sati	23	2 (na puno radno vrijeme) +1 (na pola radnog vremena)

Vrtićki program	Mješovita 2 (od 3 -7)	10 sati	21	2 (na puno radno vrijeme) +1 pomoćnik
Program predškole	školski obveznici postojećih skupina, vanjski polaznici	250 sati/g	18 6	1

1.2. Stručni i ostali djelatnici vrtića

Odgojno-obrazovna djelatnost se odvija u dvije mješovite skupine od treće godine djeteta do polaska u školu. Za ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada potreban je bio slijedeći kadar:

Mješovita skupina 1

- Petra Spasović, VŠS, stručna prvostupnica predškolskog odgoja, radno mjesto - odgojiteljica djece rane i predškolske dobi na 5,20 sati dnevno te v.d.ravnateljica na 2,80 sati dnevno do 29.02.2024.
- Tamara Matavulj, VŠS, stručna prvostupnica predškolskog odgoja i obrazovanja, na radnom mjestu odgojiteljice djece rane i predškolske dobi, na puno radno vrijeme;
- Lucija Vučetić, studentica treće godine Preddiplomskog sveučilišnog studija- Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, na puno radno vrijeme.

Mješovita skupina 2

- Ana Štemberger, VSS, kineziolog, studentica 3. godine waldorfskog osposobljavanja na IWP- u u Zagrebu, na mjesto odgojitelja djece

predškolske dobi - nestručna zamjena, na puno radno vrijeme;

- Valentina Tigani, VŠS, stručna prvostupnica predškolskog odgoja, na mjestu odgojiteljica-pripravnica do 28.10.2023. na puno radno vrijeme, te od 01.03. do 31.08.2024. na 5,20 sati dnevno kao odgojiteljica i 2,80 sati dnevno kao v.d. ravnatelja.
- Iva Surić, SSS, na mjesto osobnog asistenta djeteta sa poteškoćama u razvoju, volonterka, 20 sati tjedno

Ostali djelatnici

- Nataša Filipović, VŠS, odgojiteljica djece rane i predškolske dobi i waldorfska odgojiteljica, na radnom mjestu odgojitelja- mentora waldorfske pedagogije (pola radnog vremena),
- Armin Hadžić, VSS, dipl.psiholog, na radno mjesto psihologa, 12 sati tjedno.
- Jelena Haramija, VSS, dipl. pravica, na radno mjesto tajnice, 10 sati tjedno.
- Vlatka Pavlović, SSS, kuharica, puno radno vrijeme.
- Petra Kotarac Keserin, SSS, kuharica, puno radno vrijeme

Računovodstvene i knjigovodstvene poslove obavlja računovodstveni servis ONYX
FIN Računovodstvo.

Upravno vijeće:

Vrtićem je upravljalo Upravno vijeće sastavljeno od 5 članova:

1. Jelena Čulina, predstavica osnivača i predsjednica Upravnog vijeća
2. Sandra Kraljević Pavelić, predstavica osnivača do 10.05, na to mjesto imenovan Davorin Šimunović

3. Marinka Špodnjak, predstavnik osnivača do 10.05, na to mjesto imenovana Jelena Haramija
4. Snježana Lenac, predstavnik roditelja, na to mjesto od 30.4 imenovan Damir Šergo
5. Petra Spasović, v.d.ravnateljica do 29.03. 2024. te Valentina Tigani od 1.03. do 31.08.2024.

Upravno vijeće vrtića je tijekom pedagoške godine 2023./2024. održalo 13 sjednica na kojima se predstavljalo i usvajalo teme dnevnog reda o radnim odnosima, ustrojstvu rada vrtića, ekonomskoj cijeni vrtića, usvajanju financijskog izvješća i druga pitanja sukladno Godišnjem planu i programu rada za pedagošku godinu 2023./2024. iz svoje nadležnosti.

2. PROSTORNO-MATERIJALNI UVJETI RADA

Kvalitetan odgojno-obrazovni rad unutar skupina uvelike ovisi i o adekvatnim prostorno-materijalnim uvjetima i uređenju koji je važan dio odgojno-obrazovne cjeline. Sav namještaj u sobama dnevnog boravka te potrebna sredstva i igračke posloženi su tako da su dostupni djetetu, a također u odnosu na odgojitelja i ostalu djecu u prostoru osmišljeno tako da djeluju podržavajući u svakom trenutku. To znači da je svakoga dana sve složeno na isto mjesto, da se dijete ne mora uvijek usmjeravati na odraslu osobu nego na vlastite potencijale, razvijajući ih i koristeći u svojoj stvaralačkoj igri ili istraživačkim aktivnostima. U waldorfskim institucijama se to naziva „prostor kao treći odgojitelj“ , u kojem su djeca vladari svoga kraljevstva! (Pedagoški rad u waldorfskom vrtiću, Beč 2006.)

Kutići su obgrljeni stalcima i drvenim oblucima na kojima nema natpisa nego košarice pune asortimana koji podržava pojedinu temu igre, npr. obiteljski centar sa svim potrebnim „stvarčicama“ koje se koriste za ostvarivanje tema u igri obitelji: lutke, robica, kuhinjica, suđe itd.

Didaktičku opremljenost vrtića čine sljedeći centri „kutići“:

1. Obiteljski centar:

- **Kuhinja sa stolom i stolicama** (drvena kuhinjica, police, košarice s pletenim voćem i povrćem, košarice s košticama i sl. prirodnim materijalima, metalni lončići i poklopčići, drvene čašice, daščice za rezanje, kuhače, valjci, tanjurići, metalni kuhinjski pribor, pregače, podmetači i ostali platneni poticaji),
- **Dio s lutkama** (pletene, heklane i šivane lutke, drveni krevetić za lutke, kolica od šiblja, velika drvena kućica, jastučići, pletene i heklane dekice, tkanine za oblačenje i igre uloga raznih veličina, boja, tekstura).

2. Građevni centar

- Košara s drvenim oblikovnim poticajima: kocke, drvenim cestama i autići, daske različitih dimenzija.
- Košare sa prirodnim neoblikovanim poticajima različitih oblika i veličina: šišarke, kestenje, drveni obluci, grane, kamenje.

3. Piklerov asortiman (razne kocke za provlačenje, penjalice i ljuljačke) za razvoj grube motorike

4. Likovni centar

- **Materijal za likovno stvaralaštvo** (papiri za crtanje i slikanje, kolaž papiri, svileni papiri u boji, transparentni papiri, pčelinji vosak (prirodni i u bojama), ploče od voska-saća, ljepila, glinamol, glina, krede u boji, voštane pastele, suhe pastele, drvene boje, podlošci za slikanje, akvarel boje prirodnog pigmenta, tempere, škare, kistovi).

- **Materijal za ručni rad** (pribor za šivanje, košarice sa grupiranim materijalima kao što su nepredena vuna u raznim bojama, nepredena vuna u prirodnim nijansama, konci i klupka vune, podlošci za oblikovanje nepredenom vunom, tkalački stanovi za djecu, krpice za krojenje, filc, odjevena žica za modeliranje, oblici za početno šivanje...)

5. Glazbeni i dramsko-scenski centar

- **Muzički instrumenti** (pentatonska lira, ksilofon, pentatonski metalofon, pentatonska frulica, triangel, šuškalice, štapići, razni zvončići, praporci, drvena žaba, glinena ptičica, tubofon, šuškalica reinstik, koši, pjevajuće zdjele)
- **Materijali za scenski izričaj** (lutke marionete, stolne lutke za predstavu, likovi životinja, tkanine za scenu različite kvalitete- pamuk, viskoza, svila, lan, vuna, paravan za igre improvizacije, drveno kazalište, tkanine i rekviziti za igre uloga)

6. Meki kutić (meka podloga i jastučići za sjedenje)

7. Kutić sa slikovnicama (skup slikovnica naših autora i „waldorfskih“ slikovnica.)

8. Istraživački centar

- Posude s različitim materijalima koje nalazimo u prirodi u pojedino doba godine i sl., pincete, povećala, prazne posude i čaše za presipavanje, štapići za uzimanje, miješanje, četkice.

9. Vanjski prostor

- Vijače, konop, sprave za ravnotežu, lopte raznih veličina, hodalice-šapice, kantice, lopatice, grablje, štapovi, daske, ljuljačke, konstrukcije od špaga, drvene kućice, vrtni alati...

10. Vrtić je opremljen slijedećim rekvizitima potrebnim za rad, igru i aktivnosti koje potiču senzornu integraciju:

- vreće s pijeskom (poticanje pravilnog sjeda),
- šivane loptice raznih struktura materijala i težine,
- obruča sa svilenim trakama,

- šivane rukavice za brisanje stolova,
- Piklerov set,
- bodljikave podloge,
- drvene podloge za balansiranje s lopticama,
- konstrukcije za provlačenje i preskakivanje...

U sobama dnevnog boravka nalazi se veći broj elemenata za poticanje razvoja grube motorike koje naizmjenično upotrebljavamo. To su velike drvene šuplje kocke za provlačenje, penjanje, spuštanje, skakanje, penjalice, drveni tobogan. U skupinama nalaze se materijali za razvoj grube motorike u vidu štapova različitih dužina i dasaka različitih širina za poticanje ravnoteže, hoda po suženim površinama i hoda unatrag, drvenih konstrukcija za provlačenje, prelaženje, penjanje...

Uz brigu za dijete i zadovoljenje njegovih osnovnih potreba dječji vrtić mora biti okruženje koje će poticati njegov fizički, emocionalni i socijalni razvoj. Dugo se uvažavalo mišljenje kako je boravak djece u dječjem vrtiću samo priprema za iduće razdoblje (polazak u školu i sl.), no pedagoška praksa je pokazala da on ima daleko značajniju ulogu u stvaranju i vježbanju životnih vještina. Upravo u skladu s time, trudili smo se promišljenim poticajima, didaktičkim materijalom i uređenjem prostora omogućiti svakom djetetu zadovoljenje njihovih potreba. Od nadležnog ministarstva u programu javnih potreba u predškolskom odgoju i obrazovanju za djecu sa posebnim potrebama dobili smo namjenska sredstva kojima smo pribavili dodatni asortiman za poticaj grube motorike u unutarnjem prostoru vrtića.

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

3.1. Zdrava prehrana

U vrtiću se nudi prehrana sukladno rješenju Ministarstva zdravstva, Klasa: UP/I 541-02/14-05/2992, Ur. broj: 534-09-2-1-4-8/11-14-2. Također od 2012. uveden HACCP plan mjera dobre higijenske prakse kojeg je izradio Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije (03-390-49/162-12).

Zdrava prehrana je prioritet vrtića Mala vila. Polazeći od činjenice da za zdrav razvoj djece treba što kvalitetnija prehrana, na našem jelovniku bili su sezonsko voće i povrće, cjelovite žitarice, mahunarke te mlijeko i mliječni proizvodi. Koliko god smo mogli koristili smo organsku hranu tj. voće, povrće i žitarice uzgojene po ekološkim principima koje smo kupovali od lokalnih OPG-ova. Trudili smo se izbjegavati industrijske, prerađene, rafinirane proizvode.

Redovitu kontrolu energetske i prehrambene vrijednosti obroka te mikrobiološku ispravnost i čistoću i ove godine kvartalno je provodio Nastavni Zavod za javno zdravstvo Grada Rijeke sukladno HACAP-u. Također su u kontroli Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Odjel za zaštitu okoliša i zdravstvenu ekologiju, Odsjek za hranu, predmete opće uporabe i unapređenje prehrane. Od ove školske godine također smo unaprijedili jelovnik od strane voditeljice laboratorija za unapređenje prehrane koja je sastavila nove jelovnike. Smjernice koje negujemo iz „Izmjena i dopuna programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću“ (NN 121/07) su:

- Vrtić sprovodi i neguje vegetarijansku prehranu
- Prehrana djece predškolske dobi se temelji na cjelovitim žitaricama, sezonskom voću i povrću;
- U skupini proteina (zamjena mesnog obroka) prehrana se obogaćuje proizvodima tofu, sejtan i sojinim pripravcima, kao i obilnim korištenjem mahunarki i sjemenki;
- U skupini mlijeka i mliječnih proizvoda naglasak se daje na fermentiranim mliječnim proizvodima, a preporuka je da djeca do 5.godine života piju mlijeko

s mliječnom masti 3,2%;

- Izvor masnoća koje se koriste u prehrani bogate su nezasićenim masnim kiselinama i siromašni zasićenim masnim kiselinama (hladno prešana biljna ulja: maslinovo, bućino, suncokretovo), koristiti isključivo maslac kao namaz i pročišćeno maslo;
- Salata treba biti sezonska, prilagoditi je s obzirom na mogućnost nabave;
- Poželjno koristiti žitarice u juhama, domaće namaze, domaće kolače, domaće kompote, domaće pudinge, prirodne voćne sokove, domaće voćne deserte;
- Omogućiti dovoljne količine kruha kod ručka, gdje nije ponuđena tjestenina,
- U jogurt ne dodavati šećer, u čaju koristiti med kad god je to moguće kao i limun ponekad;
- Koristiti integralnu rižu;
- Obzirno koristiti sol;
- Češće koristiti trstikin šećer;
- Ne koristiti gotove prerađene proizvode (namaze, konzerve i sl.);
- Voda treba biti dostupna, nuditi je često, osobito maloj djeci koja ne znaju još sama izraziti žeđ;
- Koristiti raznovrsne biljne čajeve preporučene za predškolsku djecu (šipak, majčina dušica, lipa, koromač, kamilica);
- Od začina koristiti blage začine korisne za probavu djece (kumin, korijander, kurkuma);
- Zbog provjerene kvalitete proizvoda i prehrambene vrijednosti namirnice dobavljati od domaćih proizvođača.

3.2. Mikroklimatski uvjeti

O mikroklimatskim uvjetima dnevno su se brinule odgojiteljice. Svakodnevno u više navrata soba se provjetrala a pogotovo dok su djeca na vanjskom prostoru. Mikroklimatski uvjeti u sobi boravka često se poboljšavaju prskanjem aerosola napravljenim od eteričnog

ulja čajevca i vode.

3.3. Higijensko-zdravstveni uvjeti

O čistoći unutarnjeg prostora vrtića, osim spremačice, brinuli su se svi djelatnici vrtića. Dezinfekcija posuđa i pribora, radnih površina, podova i igračkara provodila se u skladu s preporukama Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Grada Rijeke. Ugovor s tvrtkom za dezinfekcijske mjere obnovljen je na vrijeme. Prostorije vrtića osvijetljene su žaruljama propisanih vrijednosti. Otpadni materijal dnevno se deponirao u javni prostor za deponij.

3.4. Higijensko-epidemiološke mjere

Prema zakonu sanitarne služba provodili smo godišnje i polugodišnje preglede odgojiteljica i kuharica. Oboljela djeca nisu boravila u vrtiću, te su nakon bolesti roditelji redovito donosili liječničke ispričnice. To su bile najčešće infekcije gornjih dišnih puteva i probavne infekcije. Od dječjih zaraznih bolesti pojavile su se vodene kozice. Bilo je nekoliko slučajeva pedikuloze. Radi sprječavanja širenja, u tim prilikama provodile su se dodatne higijensko-epidemiološke mjere. Također se i roditelje molilo na suradnju i uvažavanje naših protokola pri suzbijanju zaraze.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

U waldorfskom dječje vrtiću Mala vila provodi se Program prema koncepciji Rudolfa Steinera, koji psihofizički razvoj čovjeka promatra unutar duhovne nauke antropozofije. Kroz „Opće poznavanje čovjeka“ kao kapitalnog djela, R. Steiner dao je glavne sastavnice čovjekovog bića s posebnim uvidom u duhovni aspekt. Malo se dijete poima kao aktivni član svoga razvoja i odgoja koji minimalno „dopušta“ okolini da se upliće u zdravo odrastanje. To će se dogoditi jedino ako je okolina obazriva i aktivna u promatranju njega samoga (Calgren, 1990).

Odgajno-obrazovni rad u waldorfskom vrtiću temeljio se na osnovnim načelima waldorfske pedagogije. To su uzor i oponašanje te ritam i ponavljanje.

Okolina djeteta, dakle sve što se u vrtiću nalazi i događa, ostavlja dojam na njega i ima uzorni karakter, jer dijete te dobi ima urođenu sposobnost oponašanja ne samo vanjskih izraza, oblika i gesti, već i unutarnjih raspoloženja i stavova. Dakle, uzor i oponašanje djeluje cjelovito, na svim područjima razvoja djeteta, jednako tijekom vanjskih aktivnosti, kao i s unutarnjim stavom odgojitelja. Ono što odrasli rade treba biti pregledno, mora se moći pratiti i valja ih provoditi s predanošću, uz koncentraciju i s veseljem. Podučavanja su nepotrebna ako dijete samo za iste ne pita. Odgojitelj potiče i motivira svojim stavom do rada, vlastitim pokretima, stvara preduvjete tj. prilike, no prepušta djeci da odluče što će oponašati i da sama postanu aktivna. Snage oponašanja su najjače u prve 2,5 godine djetetova života. U to vrijeme dijete uči temeljne sposobnosti čovjeka: hodanje, govor i mišljenje.

Ritam je organizirano načelo u svim životnim procesima. Daje snagu, djeluje harmonizirajuće i ozdravljajuće. Daje sigurnost i orijentaciju. Ponavljajuće aktivnosti omogućuju učenje bez intelektualnog pojašnjavanja. Ponavljanje je prirodna potreba djeteta. I ove godine, kroz interne edukacije djelatnika, i sam odgojno-obrazovni rad posebnu pozornost dali smo ritmu te valorizacijom utvrdili njegovu važnost.

4.1.Ciljevi i zadaće

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje osnovni ciljevi odgojno-obrazovnog rada bili su osiguranje dobrobiti za dijete te cjelovit razvoj i razvoj dječjih kompetencija, u duhu waldorfske pedagogije.

Uvažavajući različite individualne sposobnosti svakog djeteta, djeci smo se trudili pružiti optimalne uvjete za poticanje čitave osobnosti. Temeljni principi od kojih se polazilo u cjelokupnom planiranju i realiziranju rada bili su princip uzora i oponašanja te princip ritma i ponavljanja kao osnovna načela rada u waldorfskom vrtiću.

Spoznaja da dijete uči od odraslog metodom oponašanja a ne intelektualnim podučavanjem, vodio nas je u svakodnevnom radu. Svatko i sve što dolazi u interakciju sa malim djetetom postaje dio odgojnog procesa. Djetetovo biće otvoreno je svim vanjskim utjecajima te je prema waldorfskoj pedagogiji zadatak odgojitelja da dijete štiti dok je drugi

zadatak da ga odgojitelj povede u svijet ali pazeći kako.

Kao i svake godine, planiranje se temeljilo na tijeku godine, na ritmu izmjene kršćanskih svetkovina i godišnjih doba. Četiri najveće svetkovine povezane su s četiri godišnja doba: Miholje- jesen, Božić- zima, Uskrs- proljeće i Ivanje- ljeto. Također, pri planiranju pratio se tjedni ritam:

Dani u tjednu	Umjetničke ili radno-praktične aktivnosti koje obilježavaju dan
Ponedjeljak	- Slikanje mokro na mokro ili - pranje igračaka, uređivanje kutića, čišćenje namještaja
Utorak	- modeliranje (voska, vune, papira, gline)
Srijeda	- izrada kruha ili kolača
Četvrtak	- Lutkarska predstava/ crtanje voštanim pastelama
Petak	- rad u vrtu, čišćenje pješčanika

4.2. Razvojne zadaće

4.2.1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Na ovaj segment razvoja odgojitelji navode da su djelovali svakodnevno, kako na unutarnjem tako i na vanjskom prostoru. U unutarnjem prostoru tjelesni razvoj se poticao prirodnim oblicima kretanja koje je moguće izvoditi u sobi dnevnog boravka. Prilikom igre, djecu se poticalo na hodanje po stolicama, skakanje, provlačenje (igra labirinta) i penjanje i sl. Tu su nam pomogli novoopremljeni rekviziti za razvoj i poticanje grube motorike.

U radu sa djecom koristili smo poligone. Cilj nam je bio intenzivno poticanje senzorne integracije i tjelesnog te psihomotornog razvoja. Poligone smo radili od oblikovanog i neoblikovanog materijala, tkanina, vrećica s pijeskom, drvenih štapova/palica, obruča, gotovih taktilnih podloga, stolica i pregrada. Uz priču koju je odgojiteljica pričala, svako dijete je prelazilo prepreke na koje je „na svom putu nailazilo“ – gaženje taktilnih podloga, sunožno

preskakivanje, provlačenje, ljuljanje u tkanini, penjanje na stolicu i sunožno skakanje s iste, penjanje po drvenoj strukturi za penjanje, kotrljanje oko svoje osi, hodanje po drvenom štapu ili špagi, dohvaćanje i bacanje loptice/vrećice s pijeskom i sl.

Finu motoriku, ponajviše motoriku šake i prstiju, djeca su vježbala svakodnevno kroz umjetničke i radno-praktične aktivnosti: modeliranje pčelinjim voskom, glinom, tijestom, papirom, vunom, crtanje pastelama, rezanjem, trganjem, šivanjem, tkanjem, pletenjem prstićima, filcanjem ali i sjeckanje povrća, salate, miješenje tijesta i ostalo.

Djecu smo intenzivno poticali na samostalno oblačenje, vezivanje, zakopčavanje dugmadi, pravilno korištenje škara te pribora za jelo.

Podržavali smo boravak djece na zraku u svim vremenskim uvjetima (osim u uvjetima jakog vjetrova, velike kiše, upozoravajućeg sunčevog zračenja). Na vanjskom prostoru djeca su slobodno se igrajući i penjući po drvenim strukturama vježbala svoju grubu motoriku i utjecala na razvoj osjetila – posebno na vestibularno, proprioceptivno i osjetilo dodira. Zajedničkom brigom svih zaposlenika trudili smo se održavati vanjski prostor urednim i funkcionalnim. Svakodnevna briga i zalijevanje sa djecom, metenje i čišćenje prostora grabljanje lišća, prekopavanje pješčanika bile su naše aktivnosti. U našem vrtu sadili smo razno voće i povrće te promatrali rast, dočekali plodove rada.

Aktivnosti	Razvojne zadaće	Vrijeme izvedbe	nosioci
Gestovne igre	Poticanje razvoja vestibularnog osjetila, fine i grube motorike	Više puta tjedno	odgojitelji
Prstovne igre	Poticanje razvoja fine motorike i preciznosti pokreta prstiju i šake	svakodnevno	odgojitelji
poligoni	Poticanje razvoja grube motorike, vestibularnog i	2x mjesečno	odgojitelji

	proprioceptivnog osjeta		
Igre na vanjskom prostoru	Poticanje razvoja fine i grube motorike, ravnoteže, koordinacije i preciznosti	svakodnevno	odgojitelji
Slobodna igra u sobi dnevnog boravka	Poticanje razvoja empatije i zajedništva, suradnje, senzibiliteta, nesebičnosti i tolerancije među vršnjacima	svakodnevno	odgojitelji

4.2.2. Socioemocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Na početku pedagoške godine, pri dolasku nove djece nekada to zaista bude zahtjevno i izazovno i za dijete ali i za odgojitelja. Pri tome je važan zadatak odgojitelja bio stvaranje preduvjeta za osjećaj sigurnosti i povjerenja. To smo postizali svakodnevnom komunikacijom sa roditeljima, nenametljivim pristupom odgojiteljica, pravilnim ritmom dana.

Na emocionalni razvoj nastojali smo utjecati svakodnevnim stvaranjem atmosfere ljubavi i topline u kojoj će se djeca ugodno i sigurno osjećati. Nastojali smo pratiti potrebe djeteta kako individualne tako i grupne, te ih zadovoljiti. Dnevni ritam koji smo negovali razvijao je osjećaj povjerenja i sigurnosti te su sva djeca vrlo uspješno prošla period prilagodbe.

Važan zadatak socio-emocionalnog razvoja bio je razvoj kontrole emocija te izražavanje istih na društveno prihvatljiv način, što je jedan od pokazatelja određene zrelosti djeteta.

AKTIVNOSTI	RAZVOJNE ZADAĆE	VRIJEME IZVEDBE	NOSIOC
Životno praktične i radne	-razvoj samopouzdanja -poticanje interakcije s drugom djecom i odraslima -razvoj verbalne i neverbalne komunikacije	Svakodnevno	-odgojitelj -dijete -skupina djece
Raznovrsne igre	-interakcija s drugom djecom -razvijanje svijesti o vlastitim i tuđim osjećajima -izgradnja uzajamnog odnosa -suradnja u skupini -razvoj vještine samokontrole -ponašanje prema pravilima	Svakodnevno	-odgojitelj -dijete -skupina djece
Interpretacija umjetničkih tvorevina <u>tvorevina</u>	-razvoj samopouzdanja i kritičkog mišljenja	Svakodnevno	-dijete

4.2.3. Spoznajni razvoj

Spoznajni razvoj odvija se u svim životnim situacijama. Događao se u svim aktivnostima, kako onim praktičnim i radnim tako i onim umjetničkim.

Uključivao je pažljivo osmišljene aktivnosti u kojima su bila uključena mnoga osjetila. Polazište nam je bilo da dijete u predškolskoj dobi uči oponašanjem i da čitava njegova okolina djeluje na njega. Stoga djecu nismo intelektualno upućivali, davali im apstraktne informacije i "akademski" ih učili, već sve što smo radili, koristili i pripremali, nastojali smo da i dijete može oponašati i doživjeti svojim osjetilima. Trudili smo se biti kvalitetan uzor, s mnoštvom ideja. S radošću smo pristupali radu i to prenosili na djecu.

AKTIVNOSTI	RAZVOJNE ZADAĆE	VRIJEME IZVEDBE	NOSITELJ
Životno-praktične i radne	<ul style="list-style-type: none"> - pružiti poticajnu okolinu - poticati istraživanje i manipuliranje materijalima - poticati razvoj koncentracije, pažnje, pamćenja - poticati radoznalost - poticanje prihvatljivih načina rješavanja problema 	-svakodnevno	-odgojitelj
Raznovrsne igre	<ul style="list-style-type: none"> - pružiti poticajnu okolinu - poticati istraživanje i manipuliranje materijalima - poticati razvoj koncentracije, pažnje, pamćenja - poticati radoznalost - poticanje prihvatljivih načina rješavanja problema 	-svakodnevno	<ul style="list-style-type: none"> -odgojitelj -dijete -skupina djece
Umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje razvoja koncentracije, pažnje, pamćenja - poticanje radoznalosti - razvoj spoznaje 	svakodnevno	<ul style="list-style-type: none"> -odgojitelj-mentor -odgojitelj -skupina djece
Aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje razvoja koncentracije, pažnje i pamćenja - poticanje radoznalosti 	svakodnevno	-odgojitelj

	-razvoj spoznaje -poticanje rješavanja problema		
Istraživačko- spoznajne aktivnosti	-poticanje razvoja koncentracije, pažnje, pamćenja -poticanje radoznalosti -razvoj spoznaje	svakodnevno	-odgojitelj -dijete

4.2.4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Govor je povezan s cjelokupnim razvojem djeteta, a posebno razvojem mišljenja. Dijete govorom razvija intelektualne vještine. Važan je pri razvoju osobnosti i socijalizacije. Govor odraslih treba biti logičan, razumljiv, jasan, gramatički pravilan a ton obraćanja topao, blag i ljubazan, čemu smo pri ophođenju s djecom obraćali posebnu pozornost.

Razvoj govora i komunikacije ostvarivao se kroz:

- razumljiv i jasan govor odgojitelja,
- prstovne igre,
- gestovne igre,
- ritmičko – gestovnim igrama (kolo)
- pjesme,
- govorne i glasovne igre (igre glasovima, fonološke, leksičke, sintaksičke)
- priče i bajke,
- lutkarske predstave.

U waldorfskom vrtiću dijete se svakodnevno susreće sa širokim opsegom materijala za kreativno izražavanje i stvaralaštvo. U tijeku slobodne igre djeci je bilo omogućeno da

kreativno stvaraju. Ponuđeni materijali su uglavnom bili sljedeći: vosak za modeliranje, glina, papiri raznih kvaliteta, teksture i boje, ljepilo, kamenčići, filc, kuglice od filcane vune, nepredena i predena vuna, pastele od voska.

Vođene umjetničke aktivnosti pratile su tjedni ritam i djeca su u njima zaista emocionalno uživala i razvijala kreativnost i spoznaju. Periodično su bili ponuđeni materijali i sredstva za umjetničko ostvarivanje lutkarskih predstava. Na taj način se poticalo djecu da improvizirajući stvaraju kako isti tako i nove sadržaje.

AKTIVNOSTI	RAZVOJNE ZADAĆE	VRIJEME IZVEDBE	NOSITELJ
Raznovrsne igre	-poticanje verbalnog izražavanja	svakodnevno	-dijete
Umjetničko promatranje, slušanje	-poticanje verbalnog i drugih oblika izražavanja (likovno, glazbeno, scensko) -poticanje stvaralaštva -poticanje pravilnog govora i izgovora (artikulacija)	svakodnevno	-odgojitelj mentor -odgojitelji -skupina djece
Akt.raznovrsnog izražavanja	-poticanje raznovrsnih oblika izražavanja -poticanje stvaralaštva	svakodnevno	-odgojitelji

4.3. Realizacija godišnjeg plana i aktivnosti po mjesecima

Rujan 2023.

Rujan je mjesec prilagodbe , ponovno vraćanje u rutinu i ritam djece koja su kroz ljetne mjesece dulje bila odsutna. Dolaskom u vrtić djeca se ponovo navikavaju na svakodnevnicu

dječjeg vrtića. Period prilagodbe protekao je uspješno, a nekoliko djece trebalo je više vremena i angažmana odgojitelja. Naposljetku, sva su se djeca dobro prilagodila vrtićkom ritmu, odgojiteljima i potpunom okruženju. S obzirom na individualizirani pristup, naročito tokom perioda prilagodbe, odgojitelji su, u suradnji s roditeljima, kvalitetnim pedagoškim alatima djeci omogućili što lakši prijelaz u ovo važno životno razdoblje.

Valorizacijom je utvrđena važnost individualiziranog pristupa djeci u periodu prilagodbe i važnost fleksibilnosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

29.09.23. proslavili smo svečanost Miholja koja je u našem vrtiću od velike važnosti. Roditelji i djeca skupljali su plodove jeseni i donosili ih u vrtić. Od istih smo realizirali velik broj aktivnosti. Odgojitelji su realizirali aktivnosti na vanjskom prostoru vezanu za Miholje. U pripremi rekvizita sudjelovali su i roditelji pomagavši nam izraditi ih na radionici. Na sam dan svečanosti, organizirana je predstava za svu djecu vrtića te svečani zajednički ručak kojem se djeca posebno vesele.

Listopad 2023.

Listopad je mjesec kroz koji slavimo svetkovinu Miholja. U ovom periodu organizirali smo radionice pomoću kojih smo angažirali roditelje da sudjeluju u pripremi naših aktivnosti. Djeca su sudjelovala u skupljanju plodova koje smo koristili za pojedine aktivnosti (žirove, kestenje, šišarke i sl.). Uz pomoć odgojitelja, sudjelovala su u izradi džemova i sokova.

Početak listopada obilježio je i početak programa predškole koji se organizirao u suradnji s Osnovnom waldorfskom školom Rijeka, utorkom i petkom od 10 -12 sati. Roditeljski sastanak predškole održan je **26.10.23.**

Studen 2023.

U mjesecu studenom započeli smo sa radionicama za roditelje koje su se naizmjenično održavale u prostoru vrtića i osnovne waldorfske škole. Vodile su ih odgojiteljica N.F. i učiteljica B.H. Roditelji su se

rado odazivali tim sadržajima i družeći se provodili ugodno večernje vrijeme.

Dio aktivnosti u studenom bio je vezan za pripremu svetkovine Sv. Martina. Djeca su izrađivala prekrasne lampione koje su koristili na samoj svečanosti. Za tu aktivnost, prikupljala su lišće i druge materijale iz prirode. U tome su učestvovali i roditelji na jednoj večernjoj radionici.

11.11.23. je **svetkovina Sv. Martina**. Organizirali smo je 13.11. 2023. u večernjem okupljanju djece, roditelja i odgojitelja u vrtićkom parku, gdje smo uz zapaljene lampione pjevali prigodne pjesme i prikazali pregršt prstovnih igara. Djeci su podijeljeni kruščići koje su sami radili u jutarnjim satima, a simbol su ove svečanosti. Trudili smo se prenijeti na djecu ali i na roditelje bitne odlike ove svečanosti a to su zajedništvo, dobrotu, briga, požrtvornost, dijeljenje.

Kroz ovaj mjesec odgojiteljice su pripremile priču „Legendu o svetom Martinu“ koju su prikazale transparentnim slikama. U ovom periodu transparentne slike stvaraju veliku čaroliju svjetla i sjena naglašavajući jesenski moment.

Prosinac 2023.

Dana 3.12.2023. održana je Adventska svečanost za djecu i roditelje koja je u našem vrtiću od velike važnosti i njome započinje iščekivanje Božića. Paljenjem svijeća u smiraj dana, pjevanjem prigodnih pjesama i sviranjem lire stvara se poseban doživljaj.

Prosinac su obilježila mnogobrojna događanja u našem vrtiću. Aktivnosti su bile božićne tematike. Djeca su uz pomoć odgojitelja izrađivala keksiće, ukrase za bor i sobe dnevnog boravka. Organizirali smo posjet Sv. Nikole. Djeca su sijala pšenicu i promatrala kako raste. Strpljivo otvarali adventski kalendar i gledali kako se Božić bliži. Odgojitelji su pripremali ručno izrađene poklone za djecu, a i Božićni sajam.

Održane su radionice izrade slika od transparentnog papira i božićnih ukrasa te božićni gestovno-scenski igrokaz.

06.12.23. organizirali smo posjet Sv. Nikole (roditelj jednog dječaka u kostimu). Iz svoje zlatne knjige

djeci je čitao o njihovim vrlinama i uzornom ponašanju, ukazujući također i na šaljive nestašluke. Djeci je podijelio prigodne poklone.

9.12.23. održan je Božićni sajam u prostorima srednje waldorfske škole. Ove školske godine je započela sa radom srednja waldorfska škola u Rijeci na adresi Verdijeve 11.

Bila je to prilika za promidžba škole i suradnju triju waldorfskih institucija; vrtića, osnovne i srednje škole. Osim prigodnog programa, sajma i zakuske bilo je tu pregršt ponuđenih radionica. Održali smo lutkarsku predstavu „Zlatni taliri“.

19.12.23. Druženje sa roditeljima uoči proslave Božića. Priredili smo niz gestovnih igara te malu zakusku. Ugodno smo se družili i poželjeli sretan Božić. Odgojiteljice su pripremile prigodni poklon za djecu. Bile su to lutkice tješilice namijenjene djeci pri uspavlivanju u vrtiću.

Siječanj 2024.

U prvoj polovici siječnja nastavili smo s blagdanskim ugođajem te svetkovinom Sv. Tri kralja. Druga polovica mjeseca bila je u znaku zime i snijega te smo prigodnim tekstovima, aktivnostima, gestovnim igrama i pjesmama uveseljavali djecu.

29.01.24. izlet u Staru Sušicu na snijeg. Snijega je bilo toliko malo da su se djeca ipak uspjela na jednom padini malo sanjkati. Bilo je to veliko veselje jer snijega ove godine nije uopće bilo.

Veljača 2024.

Veljaču su obilježile maškare u vrtiću. Ove godine odgojiteljice su se odlučile na staru temu zanata. U vrtiću su se naselili draguljari, krojači, pekari i slastičari. Zanatlije su bili odjeveni u jednostavne kostime koji ponekim detaljem označuju svoju struku. Cilj je bio potaknuti kreativnost roditelja te iskoristivost onoga što su roditelji mogli pronaći u svom domu. Vrlo je izazovno bilo ne kupiti nešto prigodno, već gotovo, ali pojedini su se roditelji zaista potrudili te osmislili lijepe kostime pregačica i kapica od starih roditeljskih košulja ili papira.

02.02.24. kostimirana proslava maškara u vrtiću

Ožujak 2024.

Završetkom zime trudili smo se više aktivnosti provoditi na vanjskom prostoru, u šetnjama ili vrtićkom parku. Provodilo se mnoštvo aktivnosti vezanih za rad u vrtu (priprema zemlje, kopanje, štihanje, priprema sjemenja, sijanje, sadnja, priprema sadnica, zalijevanje...). Također mnogim aktivnostima uređivali smo i unutrašnjost vrtića. Promjena boja na tkaninama odavalo je dašak proljeća. Bilo je tu dosta priprema i aktivnosti povodom uskršnje svetkovine.

Odgajateljice su pripremile okupljanje roditelja i djece u nekoliko prigodnih radionica. Filcali smo ukrasna jaja od nepredene vune, ukrašavali svijeće, šivali zečiče. Sve je bilo ponuđeno na uskršnjem sajmu. Djeca i odgojiteljice obiju skupina pokazali su pregršt gestovnih igara, pjesama koje smo radili u ovom periodu. Za kraj bila je predstava „Uskršnji mjesec“.

28.03.24. Uskršnji sajam (predstavljanje pedagoškog rada skupina, predstava „Uskršnji mjesec“, zakuska, radionice, proljetni sajam rukotvorina).

29.03.24. Uskršnja svečanost (potraga za jajima u školskom vrtu, šetnja, zajednički svečani ručak).

Travanj 2024.

Kroz mjesec travanj slavilo se proljeće. Nakon kolektivnog odmora svi prionemo urediti vrtić. Nove tkanine neposredno pokazuju promjene koje se dešavaju u prirodi. Također su i roditelji uključeni da sudjeluju u tome noseći grane stabala s obiteljskih izleta ili po koju sadnicu kako bi obilježili proljeće. Tu su bile i prigodne pjesme, gestovne igre i bajke. Predstavom „Magarčić“ djeca predškolci pripremali su se sa svojim odgajateljima za završnu svečanost.

Svibanj 2024.

Djeca u godini pred odlazak u školu imali su dodatne aktivnosti u svibnju (priprema završne svečanosti, izrada pernica na tkalačkom stanu...). Mnoštvo zadataka oni rade i kroz godinu, ali sada se

osjeti finiš.

I dalje smo se trudili imati veći broj aktivnosti na vanjskom prostoru kako bi iskoristili lijepo vrijeme.

9.05.24. planirali smo otići na već odgođeni izlet, ali smo ga nažalost, opet morali odgoditi radi lošeg vremena.

20.05.24. svečanost Duhova svo proslavili na način da je svaka odgojna skupina napravila malo prigodno okupljanje sa upaljenim svjećicama, novim izgledom svetkovinskog stola i u tihoj i intimnoj atmosferi. Dječica su bila uronjena u taj lijepi intimni doživljaj sama želeći učestvovati posebice starija djeca, naši predškolci.

Cilj svečanosti je osjetiti zajedništvo, što se je i uistinu osjetilo i prikazalo.

Lipanj 2024.

Lipanj su obilježile pripreme za završne svečanosti.

26.06.24. održan zajednički roditeljski sastanak, teme za kraj su promjene u upravljanju vrtića te biranje novog predstavnika roditelja u Upravnom vijeću vrtića.

14.06.24. održane su završne svečanosti predškolaraca. Djeca i odgojitelji izveli su predstavu „Magarčić“ bajku braće Grimm, a druga skupina „Delfin“ priču Susan Perrow. Odgojitelji su djeci podijelili prigodne poklone i cvijeće te o svakom pojedinačno pročitale nekoliko stihova koje su pripremili. Nakon programa uslijedilo je druženje uz tortu i sokove.

Srpanj i kolovoz 2024.

Ove smo školske godine već pred kraj lipnja prešli na ljetnu shemu rada što znači izlazak u ranijim satima zbog preporuke nadležnom ministarstva. Ekstremne visoke temperature za ovo kalendarsko razdoblje tjera nas na promjene koje moramo primijeniti radi očuvanja zdravlja i sigurnosti male djece.

Odgojno-obrazovni rad u srpnju odvijao se u dvije skupine, a kroz kolovoz u jednoj. Teme

rada su ljeta i morski motivi.

Također se ostvarilo i jedno druženje djece i roditelja na plaži „Oštro“ u ranim jutarnjim satima. Roditelji koji su se mogli organizirati pridružili su se kupanju i druženju.

Sukladno Godišnjem planu i programu rada vrtića te „Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću“, odgojiteljice su dnevno planirale aktivnosti, sadržaje, materijale i sredstva ponuđena djeci te su bilježila zapažanja o njihovim aktivnostima, reakcijama, učenju i napredovanju.

Osim dnevnih planova i zapažanja, pedagošku dokumentaciju sačinjavali su tjedni i tromjesečni planovi i valorizacije rada, plan suradnje s roditeljima i plan stručnog usavršavanja, kao i izvješća o realizaciji istih a sve u skladu s propisanom pedagoškom dokumentacijom. Svaka skupina imala je registrator s podacima o djeci u skupini (kopija prijave djeteta, Upisni list o podacima razvoja djeteta, Izjava o dovođenju/odvođenju djeteta, Izjava o prihvaćanju/ne prihvaćanju fotografiranja djeteta, liječničko uvjerenje i drugi nalazi i mišljenja za pojedino dijete ukoliko postoje). Odgojiteljice su vodile imenik skupine.

4.4. Ostvarenje programa predškole

Program predškole namijenjen je djeci, školskim obveznicima. U pedagoškoj godini 2023./2024. pohađalo ga je osamnaestero djece iz vrtića i šestero koje nije pohađalo vrtić. Program predškole je vodila Darinka učiteljica razredne nastave u Osnovnoj waldorfskoj školi u Rijeci.

Program predškole provodio se od 1. listopada do 31. svibnja, u ukupnom trajanju od 250 sati. Program se realizirao dva puta tjedno u trajanju od dva sata. U tom vremenu provođen je grupni rad, dok je individualni rad s djecom provođen svakodnevno kroz različite oblike rada i aktivnosti (pomoć u pripremanju stola za obroke, održavanje urednosti u prostoriji za boravak, ručni rad, crtanje i razgovor). Taj dio su nosile odgojiteljice po skupinama.

U tijeku pedagoške godine organizirana su dva roditeljska sastanaka.

27.09.2023. na početku kao prezentacija samog rada i upoznavanje roditelja sa organizacijom

i provođenjem.

23.01.2024. drugi susret s roditeljima na kojem su djeca prezentirala dijelove predškolskog programa. Prezentiran je waldorfski kurikulum za osnovnu školu te su roditelji mogli postaviti pitanja vezana uz daljnji nastavak školovanja u waldorfskoj školi.

U tijeku realizacije programa predškole vršilo se i testiranje spremnosti za školu, lateralnosti i osjetilnog pristupa. Pri sastavljanju programa rukovalo se suvremenim spoznajama i istraživanjima iz neuroznanosti te holističko orijentiranih psiholoških i pedagoških metoda/koncepcija. Testiranje je vodio psiholog Armin Hadžić.

Sadržaj programa realizirao se u skladu s razvojnim ciljevima za djecu predškole kroz:

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj:

-vježbe za grubu motoriku (podvlačenje/preskakanje konopa i vijače, vježbe za tjelesnu geografiju, vježbe sa sjemenka-vrećicama, balansiranja, vježbe iz programa Brain-gym za koordinaciju lijevo/desno)

-vježbe za finu motoriku (vježbe šivanja, tkanja, pletenje prstićima, modeliranja, prstovne i gestovne igre, crtanje oblika).

2. Socioemocionalni razvoj ličnosti:

- razvoj pripadnosti grupi (zadana i slobodna igra)

- stjecanje osjećaja za sebe u grupi te poštivanje individualnosti drugih (imenovanje, nabranje, prepoznavanje, korištenje lijepih riječi, zajednički rad na uređenju vrta i međuprostora vrtića, zadana i slobodna igra).

3. Spoznajni razvoj:

- razvijanje sposobnost opažajna vanjskog svijeta svim osjetilima

- razvijanje sposobnost vremenske i prostorne orijentacije

- poticanje sposobnosti uočavanja veza i odnosa između predmeta i pojava

- razvoj sposobnosti klasifikacije na osnovi bitnog

- razvoj sposobnosti razumijevanja društvenih zbivanja i odnosa među ljudima;

poticanje znatiželje - poticanje potrebe za raznim oblicima istraživanja

- poticanje opće informiranosti djeteta
- razvoj sposobnosti rješavanja problema.

4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo:

- predvježbe za pisanje (početne vježbe crtanja oblika iz programa waldorfske škole)
- ritmičke i gestovne igre te prstovne igre uz recitiranje, pjevanje i pokret
- crtanje, slikanje i modeliranje materijalima i priborom od prirodnih materijala.

Individualni rad s djecom realizirao se kroz:

- testiranje zrelosti za školu prema testu za prijem u waldorfsku školu
- testiranje lateralnosti (dominacije) djeteta i u skladu s time
- procjena osjetilnog profila djeteta i primjerenog stila učenja.

Posebности programa:

- svestrani razvoj djeteta,
- individualni pristup djetetu na temelju uvažavanja tjelesnog i duševno-duhovnog razvojnog trenutka djeteta (temelji se na holističkoj antropologiji, temelju pedagogije waldorfskih škola)
- rad na senzornoj integraciji, poticaju razvoju funkcija mozga
- ugodna atmosfera učenja s nizom zanimljivih vježbi za razvijanje pozitivnog stava u susret školi,
- određivanje specifične osjetilne percepcije i lateralne dominacije svakog pojedinog djeteta
- preporuka roditeljima optimalnog stila učenja djeteta s obzirom na osjetilnu percepciju i lateralnu dominaciju.

Zapažanja voditeljice programa Darinke Jurišić-Josić, učiteljica waldorfske škole, prof.. hrvatskog jezika i književnosti:

Razvoj intelektualnih sposobnosti odvijao se u korelaciji s razvojem krupne i fine motorike. Razvoj gipkosti i spretnosti šake i prstiju odvijao se kroz učenje pjesmica *Mama mačka*, kojom su djeca mogla

naučiti određeni pokret za pojedinu riječ te se pratila njihova sposobnost savijanja svakog pojedinog prsta. Potom ritmičko-gestovne igre za razvoj nogu i ruku, kao i za razvoj koncentracije u rukama i nogama npr. stihovi pjesme *Medo*, *Četiri čarobne riječi* i *Cipelice*. Za pojedino godišnje doba ili blagdan radile su se različite pjesmice s popratnim gestama npr. *Jesen*, *Padaj padaj snježiću*, *Uskrsni zeko* i sl. Razne brojalice poput *Pozvao sam k sebi osam* i *Tri su miša iz Drniša* pomogla su kod vježbi brojenja. Crtali su se različiti oblici koji su predvježba za pisanje slova, slušale su se bajke i priče te se crtalo prema ispričanoj priči, ali i crteži po različitim zadanim temama. U radionicama su sudjelovale i učiteljica iz likovne kulture, njemačkog jezika, ručnog rada i vrtlarstva, tako da je cijela godina uključivala i različite radionice koje su djeca radila zajedno s učiteljicama. Krupna motorika razvijala se različitim vježbama kao što su preskakanje užeta, hodanje po užetu... Zatim vježbe putem kojih se razvija sposobnost promatranja i slušanja, primjerice *Vrući krumpir* ili *Dan-noć* u kojoj djeca moraju pratiti pokrete jedni drugih i slušati pomno riječi koje učiteljica izgovara. Primjer razvoja takvih sposobnosti je i igra *Crna kraljica* u kojoj djeca vježbaju sposobnost promatranja i slušanja, ali i krupne motorike jer je vezana za pokrete koji moraju prestati kada učiteljica prestane govoriti. Crna kraljica je igra koju smo vježbali i u otvorenom i u zatvorenom prostoru. Razvoj socijalnih vještina odvijao se u otvorenom i zatvorenom prostoru. Primjer takve igre je *Ledena baba* koju djeca naročito vole igrati. Tom igrom djeca razvijaju svoju krupnu motoriku, sposobnost snalaženja u prostoru, ali i socijalnu osjetljivost, uče se igri u grupi, odleđuju jedni druge i na taj način razvijaju senzibilitet i empatiju jedni prema drugima. U dobro vođenoj igri djeca su vesela i sretna, putem dobrih igri razvijaju svoje sposobnosti koje su im izrazito potrebne u školskoj dobi, ali i u njihovom daljnjem razvoju.

Darinka Jurišić-Josić, prof.

5. SURADNJA SA RODITELJIMA

Suradnja i partnerstvo s roditeljima važan su čimbenik u našem vrtiću. Period ograničavajućih mjera koji je na to znatno utjecao je iza nas pa smo ove godine intenzivno radili na suradnji s roditeljima kroz radionice, hospitacije, individualne i grupne sastanke,

predavanja, sudjelovanje u svetkovinama...

Suradnju sa roditeljima smo ostvarili kroz slijedeće oblike:

- svakodnevna komunikacija pri dolasku i odlasku u vrtić pri čemu se izmjenjuju najpotrebnije informacije o djetetu
- individualni razgovori „četvrtkom“
- komunikacija putem panoa, mrežnih stranica, viber grupa
- roditeljski sastanci (individualni, skupini i zajednički)
- radionice povodom Božićnog i Uskršnjeg sajma
- stručna predavanja o pedagoškim temama u suradnji s Osnovnom waldorfskom školom u Rijeci i ostalim gostujućim predavačima (zoom- platforma).

Održane radionice za roditelje:

Božićne radionice:

1. 15. 11.2023. filcanje loptica za bor
2. 20.11.2023. izrada svijećnjaka od staklenki ljepljenjem transparentnog papira
„ ukrašavanje svijeća decoupage tehnikom
3. 27.11.2023. kuhanje džemova
4. 04.12. 2023. šivanje ukrasa za bor, bukvići
„ šivanje ukrasa od filca
„ filcanje ukrasa za bor

Uskršnje radionice:

1. 18.03.2024. izrada ukrasa tehnikom mokrog i suhog filcanja
2. 25.03.2024. šivanje prigodnih ukrasa

Radionice osmislile i vodile sve odgojiteljice vrtića.

Individualne konzultacije planirale su se četvrtkom, jednom mjesečno u terminu odgojiteljskih vijeća (kolegija) ili po dogovoru i potrebi odgojitelja češće.

Organizirane radionice za odgojitelje kroz pedagošku 2023./2024. godinu

1. Pokretna slikovnica, izrada pokretne slikovnice, crtanje scene iz priče Ništa novo (23.09.23.)
2. Volim jesen, izrada jesenskih motiva tehnikom suhog filcanja nepredene vune u bojama jeseni (28.10.2023.)
3. Zimske vila, oblikovanje nepredene vune u lijepim plavim tonovima zimskog ugođaja (20.01.2024.)
4. Tičići se ženijo, kreativna radionica proljetnih vjenčića i oblikovanja nepredene vune (24.02.2024.)
5. U bojama ranog proljeće, oblikovanje nepredene vune u lijepim proljetnim bojama (17.03.2024.)
6. Vuneno proljeće, kreativna radionica oblikovanja nepredene vune (18.05.2024.)

Sve radionice bile su ponuđene i roditeljima našeg vrtića i škole.
Osmislila i vodila Nataša Filipović, waldorfska senior odgojiteljica- mentor.

Radionice namijenjene roditeljima

Božićne radionice:

5. 15. 11.2023. filcanje loptica za bor
6. 20.11.2023. izrada svijećnjaka od staklenki ljepljenjem transparentnog papira
„ ukrašavanje svijeća decoupage tehnikom
7. 27.11.2023. kuhanje džemova
8. 04.12. 2023. šivanje ukrasa za bor, bukvići
„ šivanje ukrasa od filca
„ filcanje ukrasa za bor

Uskršnje radionice:

3. 18.03.2024. izrada ukrasa tehnikom mokrog i suhog filcanja
4. 25.03.2024. šivanje prigodnih ukrasa

Radionice osmislile i vodile sve odgojiteljice vrtića uz naputke i savjete odgojitelja-mentora N.F.

6. SURADNJA SA VANJSKIM ČIMBENICIMA

Dječji vrtić kao ustanova koja obavlja djelatnost predškolskog odgoja surađuje s:

- Županijskim uredom za prosvjetu, kulturu i šport PGŽ
- Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo
- Waldorfskim dječjim vrtićima u Hrvatskoj i inozemstvu
- Osnovnom waldorfskom školom iz Rijeke
- Društvom Prijatelja waldorfske pedagogije iz Rijeke
- Institutom za waldorfsku pedagogiju iz Zagrebu
- Učiteljskim fakultetom Rijeka
- Waldorfskim dječjim vrtićem Mavrična Dežela u Mariboru
- Sveučilištem Juraj Dobrila iz Pula, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti
- Mjesnim odborom „Sv. Nikola“

7. REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA RAVNATELJA

Realizacija godišnjeg plana ravnatelja odvijala se po Godišnjem planu i programu. Tijekom ove pedagoške godine došlo je do promjene Petra Spasović je v.d.ravnatelja obavljala do zaključno 1.03.24. te na njeno mjesto Valentina Tigani do zaključno 31.08.2024.

Realizirano je sljedeće:

- Izrada prijedloga Godišnjeg plana i Izvještaja rada za tekuću pedagošku godinu;
- Sudjelovanje u izradi financijskog plana i plana investicija;
- Obavljanje administrativnih poslova tijekom godine;
- Praćenje zakonskih promjena;
- Praćenje stručne literature;
- Praćenje novih pristupa u izravnom radu s djecom;
- Organizacija i vođenje Odgojiteljskog vijeća;
- Upućivanje odgojitelja na seminare i radionice u skladu s potrebama ustanove i afinitetima odgajatelja;
- Organiziranje stručnog usavršavanja za sve odgajatelje dovođenjem predavača u ustanovu;
- Iniciranje rada Upravnog vijeća, davanje sugestija u radu predsjedniku vijeća i učestvovanje u pripremama sjednica;
- Sazivanje sjednica u dogovoru s predsjednikom vijeća;
- Dosljedno izvršavati odluke Upravnog vijeća vrtića;
- Sudjelovati na sjednicama Upravnog odbora osnivača vrtića, Društva prijatelja waldorfske pedagogije;
- Održavati kvalitetnu suradnju s vanjskim čimbenicima;
- Osigurati i njegovati dobre međuljudske odnose u ustanovi;

8. REALIZACIJA PLANA PSIHOLOGA

Tijekom pedagoške godine 2023./2024. godine stručni suradnik- psiholog proveo je sljedeće aktivnosti:

Neposredni rad s djecom

- praćenje i opservacija djece, primjena psihodijagnostičkih instrumenata i određivanje razvojnog statusa, procjena zrelosti djeteta za polazak u školu, poticanje kognitivnog te socio-emocionalnog razvoja, individualni i grupni rad s djecom. Za svako dijete koje je u praćenju psihologa vodi se posebna dokumentacija u obliku individualnog dosjea ili dosjea djeteta u kojoj se nalaze rezultati ispitivanja i/ili praćenja te zapisi održanih razgovora i konzultacija s odgojiteljima i roditeljima. Prepoznavanje i praćenje razvojnih potreba i mogućnosti djece koja su školski obveznici ostvarilo se i kroz primjenu Testa spremnosti za školu (TSŠ) te njime ispitivala zrelost pojedinih područja (predmatematičko znanje, poznavanje činjenica, perceptivne sposobnosti, grafomotorika, socio-emocionalni razvoj).

Rad s odgojiteljima

- konzultacije i savjetovanja u svezi specifičnih problema i razvojnih odstupanja djece, suradnja u svezi komunikacije i unapređenja odnosa s roditeljima, sudjelovanje u edukativnim aktivnostima, podrška odgojiteljima-pripravnicima.

Rad s roditeljima

- savjetodavni rad s roditeljima, sudjelovanje na roditeljskim sastancima. Roditelji djece koja su školski obveznici bili su savjetovani kako dodatno poticati pojedina područja i cjelokupni razvoj djeteta u vidu spremnosti za polazak u školu. Većina roditelja procijenjene djece pozvana je dobiti usmenu informaciju o rezultatima procjene. U svrhu odgode upisa u školu roditelji su tražili pismeno mišljenje psihologa.

Suradnja s ravnateljem

- konzultacije, dogovori o tekućoj problematici, savjetovanje vezano uz suradnju s odgojiteljima i roditeljima, planiranje edukacija.

Planiranje i priprema

- Godišnji plan i program rada psihologa, Godišnje izvješće rada psihologa, vođenje dokumentacije i individualnih dosjea djeteta.

Stručno usavršavanje

- praćenje aktualne stručne literature, sudjelovanje na edukacijama iz waldorfske pedagogije.

Suradnja s institucijama

- ostvarena je učinkovita suradnja s Odjelom za školsku medicinu ZZJZ PGŽ te Osnovnom waldorfskom školom.

Armin Hadžić, dipl.psiholog

9. Realizacija poslova i dužnosti senior odgojitelja- mentora u pedagoškoj godini 2023./2024.

- Sudjelovanje na organiziranim edukacijama od strane vrtića i ostalih organizatora (SWI, Regionalna edukacija) prema interesu,
- Sudjelovanje u radu kolegija (upoznavanje i dogovor oko slavljenja svetkovina, naputci korištenja materijala i izrade od vune-filcanje ukrasa, dekoracije i lutaka za rad, ručnog rada sa predškolicima, slikanje mokro na mokro, izbor i rad na antropozofskom djelu Malo dete u najranijem dobu, zdravstveno-pedagoški kurs Dornach, 07.07.1924. Rudolf Štajner),
- Promatranje rada odgojitelja i individualni razgovori sa njima kako unaprijediti pedagoški rad, planiranje i pogled na realizaciju
- Individualni rad sa odgojiteljima u smislu poticanja i davanja izbora za pedagoški rad (pedagoški materijali i tekstovi kola, prstovnih igara, igara na vanjskom prostoru, priča i bajki),
- Uređenje unutarnjeg prostora vrtića (osmišljavanje i uređivanje hodnika i ulaza u vrtić prilikom promjena godišnjih doba i po potrebi češće),
- Uređivanje unutrašnjeg prostora sobe dnevnog boravka kao poticaj za mlade odgojitelje- po potrebi,
- Osmišljavanje i izrada lutaka za lutkarske predstave te poticanje mladih odgojitelja u stvaranju istoga, također kako uključiti djecu u to,
- Izrada transparentnih slika, slika od vune i sl. za uređivanje prostora vrtića
- Izrada didaktičkog materijala (heklanje i šivanje lutaka za igru),
- Održavanje radionica za djelatnike u okviru kolegija i za vanjske odgojitelje;
- Podrška i praćenje djelatnika u njihovom planiranju, ostvarivanju i vrednovanju rada - podrška i praćenje pripravnica;
- Radno-praktične aktivnosti unutar odgojiteljskog kolegija (jednom mjesečno);
- Prevođenje metodičkih naputaka, literature, novih priča i slikovnica;
- Izrada didaktičkih materijala;
- Vođenje radionica za roditelje;
- Prevođenje metodičkih naputaka, literature, novih priča i slikovnica;
- Radno-praktične aktivnosti unutar odgojiteljskih kolegija (jednom mjesečno)
- Vođenje brige o urednosti spremišta i ormara za odlaganje robe
- Vođenje brige oko urednosti prostorije koja se koristila za izvođenje programa predškole i prikazivanje predstava.

Organizirane radionice za odgojitelje kroz pedagošku 2023./2024. godinu

7. Pokretna slikovnica, izrada pokretne slikovnice, crtanje scene iz priče Ništa novo (23.09.23.)
8. Volim jesen, izrada jesenskih motiva tehnikom suhog filcanja nepredene vune u bojama jeseni (28.10.2023.)
9. Zimske vila, oblikovanje nepredene vune u lijepim plavim tonovima zimskog ugođaja (20.01.2024.)
10. Tičići se ženijo, kreativna radionica proljetnih vjenčića i oblikovanja nepredene vune (24.02.2024.)
11. U bojama ranog proljeće, oblikovanje nepredene vune u lijepim proljetnim bojama (17.03.2024.)
12. Vuneno proljeće, kreativna radionica oblikovanja nepredene vune (18.05.2024.)

Sve radionice bile su ponuđene i roditeljima našeg vrtića i škole.
Osmislila i vodila Nataša Filipović, waldorfska senior odgojiteljica- mentor.

Radionice namijenjene roditeljima

Božićne radionice:

9. 15. 11.2023. filcanje loptica za bor
10. 20.11.2023. izrada svijećnjaka od staklenki ljepljenjem transparentnog papira
„ ukrašavanje svijeća decoupage tehnikom
11. 27.11.2023. kuhanje džemova
12. 04.12. 2023. šivanje ukrasa za bor, bukvići
„ šivanje ukrasa od filca
„ filcanje ukrasa za bor

Uskršnje radionice:

5. 18.03.2024. izrada ukrasa tehnikom mokrog i suhog filcanja
6. 25.03.2024. šivanje prigodnih ukrasa

Radionice osmislile i vodile sve odgojiteljice vrtića uz naputke i savjete odgojitelja-mentora N.F.

Realizacija plana lutkarskih predstava za pedagošku 2023./2024. godinu

Rujan

1. Ništa novo, terapijska priča Sussan Perow za djecu u periodu adaptacije na novu sredinu ili povratak u ritam vrtića (19. i 20. 09.2023.)
2. Miholje, legenda o hrabroj princezi iz materijala waldorfskih vrtića, obilježavanje svetkovine Miholja, 28.09.2023.

Listopad

3. Djedova pogača, ruska narodna priča, obilježavanje Dana kruha i zahvale za plodove zemlje (16. i 17.10.2023.)

Studeni

4. Legenda o svetom Martinu, francuska legenda, obilježavanje svetkovine Martinja (13.11.2023.) i svakodnevno u jednoj skupini do kraja mjeseca (rad sa predškolcima A.Š.)
5. Pastirčić, priča iz waldorfskih materijala, pogodna za jesen, upoznavanje šumskih životinja (21.11.2023.)

Prosinac

5. Legenda o svetom Nikoli, adekvatna priča za proslavu dana Sv.Nikole (05.12.2023.)
6. Zvezdani taliri, Grimmova bajka, sudjelovanje na Božićnom sajmu u organizaciji svih triju waldorf institucija u Rijeci 09.12.2023.
7. Adventske priče, izbor iz adventskih priča iz waldorfskih materijala, prilikom obilježavanja Božićne svečanosti 22.12.2023

Siječanj

8. Snježna djevojčica, ruska narodna priča, ugođaj zime
9. Prijatelji, priča iz waldorfskih materijala, zgodba zimi
10. Baka Holla , Grimmova bajka u izvedbi sa marionetama, povodom obilježavanja 10. dana waldorfske pedagogije u Hrvatskoj (07.03.2024.)
11. Baka Holla, Grimmova bajka, za kraj zime, izvedba predstave u krugu (13. i 15.03.2024.)
12. Uskršnji mjesec, priča iz waldorfskih materijala, obilježavanje proljetnog sajma (28.03.2024.)

Travanj

13. Mačkica i mišić, njemačka narodna priča.

Svibanj

14. Zečić i pačić, priča iz waldorfskih materijala.

Nataša Filipović, waldorfski seniorni odgojitelj-mentor

10.STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA

Ove godine se stručno usavršavanje djelatnica odvijalo putem:

- odgojiteljskog vijeća četvrtkom,
- seminarima koje su vodili naši stručni suradnici.
  - sudjelovanju na predavanjima, seminarima i radionicama organiziranim od strane Društva prijatelja waldorfske pedagogije;
- studij za waldorfske odgojitelje pri Institutu za waldorfsku pedagogiju u Zagrebu
- Regionalne waldorfske edukacije u organizaciji Saveza waldorfskih institucija i inicijativa RH.

Program Instituta waldorfske pedagogije:

RASPORED SEMINARA 3. GODINE 5. GENERACIJE 2023/2024.

UČITELJI

ODGAJATELJI

KOLOVOZ/AUGUST

25.-27. 8.LJ

Christof Wiechert: Practise of Education

*Horst i Jennifer Kornberger: Pričanje priča,
nadoknada intenziva 1*

RUJAN/SEPTEMBAR <u>8.-10. 9. ZGB</u> Fionn Meier, Horst i Jennifer Kornberger: Tročlanstvo socijalnog organizma <u>16. i 17. 9. LJ</u> David Brierley: Struktura gl. nastave 2 <i>Nadoknada intenziva 1:</i> <i>Horst i Jennifer Kornberger: Metafora kao potpora pedagoškom procesu</i>	RUJAN/SEPTEMBAR <u>8.-10. 9. ZGB</u> Fionn Meier, Horst i Jennifer Kornberger: Tročlanstvo socijalnog organizma <u>16. i 17. 9.LJ</u> <i>Nadoknada intenziva 1</i> <i>Horst i Jennifer Kornberger: Metafora kao potpora pedagoškom procesu</i>
LISTOPAD/OKTOBAR <u>6.-8. 10. ZGB</u> Ulrike Pötter: Put ka unutrašnjoj slobodi kroz kršćanske svetkovine – duhovna pozadina svetkovina	LISTOPAD/OKTOBAR <u>6.-8. 10. ZGB</u> Ulrike Pötter: Put ka unutrašnjoj slobodi kroz kršćanske svetkovine – duhovna pozadina svetkovina

<p><u>13.-15. 10. LJ</u> Anders Hoier: <i>Osjetila, nadoknada iz 1.god.</i> David Brierley: <i>Pedagoške vježbe</i></p> <p><u>20.-22. 10. LJ</u> Jan Thiesen: <i>Steinerovo Opće poznavanje čovjeka kao temelj pedagogije</i> David Brierley: <i>Pedagoške vježbe</i></p>	<p><u>13.-15. 10. LJ</u> Anders Hoier: <i>Osjetila, nadoknada iz 1.god.</i> Jill Taplin: <i>Značenje osjetila u predšk. R azdoblju</i></p> <p><u>20.-22. 10. LJ</u> Jill Taplin: <i>Odgoj volje</i></p>
<p>STUDENI/NOVEMBAR <u>10.-12. 11. ZGB</u> Aleksandra Belković: <i>Materinji jezik 1.-4. razred</i> Katja Barišić Poljak: <i>Strani jezici u WŠ</i></p>	<p>STUDENI/NOVEMBAR <u>10.-12. 11. ZGB</u> Svjetlana Mlinarić: <i>Slikovnice i priče</i></p>
<p>PROSINAC/DECEMBAR <u>8.-10. 12. ZGB</u> Vesna Vinković i Zorana Gilić Toffolo <i>Prirodoznanstveni predmeti</i></p>	<p>PROSINAC/DECEMBAR <u>8. -10. 12. ZGB</u> Ivanka Katarinčić: <i>Smisao i značenje Adventa</i></p>
<p>SIJEČANJ/JANUAR <u>12.-14. 1. ZGB</u> Tobias Richter: <i>Pripovijedni sadržaji 1-8; Povijest 4-8</i></p>	<p>SIJEČANJ/JANUAR <u>12.-14. 1. ZGB</u> Svjetlana Mlinarić: <i>Slobodna igra kao temelj zdravog odrastanja</i></p>
<p>VELJAČA/FEBRUAR <u>2.-4. 2. LJ</u> <i>Robert Neumann: Medijski odgoj u WŠ, nadoknada iz 1.god.</i> <u>9.-11. 2. ZGB</u> Marinka Špodnjak: <i>Matematika 1-8</i></p> <p><u>16.-18. 2. Zoom</u> ili uživo tko želi ZGB Jill Taplin: <i>Slika djeteta</i></p>	<p>VELJAČA/FEBRUAR <u>16.-18. 2. ZGB</u> Jill Taplin: <i>Slika djeteta</i></p>
<p>OŽUJAK/MART <u>15.-17. 3. LJ</u> Anders Hoier: <i>Čovjek i životinja</i> <u>22.-24. 3. LJ</u> Godi Keller: <i>Rad s roditeljima - praktično</i></p>	<p>OŽUJAK/MART <u>15.-17. 3. LJ</u> Svjetlana Mlinarić: <i>Uređenje prostora Svetkovni stol</i></p>
<p>TRAVANJ/APRIL <u>5. -7. 4. LJ</u> David Brierley: <i>Prostorna inteligencija, crtanje formi, geografije</i></p>	<p>TRAVANJ/APRIL <u>13./14. 4. LJ</u></p>

14. 4. Zoom Aleksandra Belković: Materinji jezik 5.-8. razred	Katherine MacFarlane: Odgoj za empatiju i kreativnost te radost i povjerenje u tjelesno iskustvo
SVIBANJ/MAJ ZGB 10.-12.5 Snježanka Jadrijević: Duhovna pozadina bajki Alen Guca: Duhovni temelji waldorfskog kurikula	SVIBANJ/MAJ 10.-12. 5. ZGB Snježanka Jadrijević: Duhovna pozadina bajki Slikanje bajki
LIPANJ/JUN 7.-9. 6. ZGB Rainald Grugger: Rad u kolegiju i rad s roditeljima	LIPANJ/JUN 7.-9. 6. ZGB Rainald Grugger: Rad u kolegiju i rad s roditeljima
INTENZIV 3 28.6. - 3. 7.(efektivno 29.6.-2.7.) otok IŽ Marcus Violette, završna predstava Balz Tschopp, terapijski rad u glini Eva Jurgec i Uroš Jezdič, glazba	INTENZIV 3 28.6. - 3. 7.(efektivno 29.6.-2.7.) otok IŽ Marcus Violette, završna predstava (Balz Tschopp, glina) Eva Jurgec i Uroš Jezdič, glazba Sunčica VV i Svjetlana M., šivanje velike lutke
MOGUĆI DODATAK SRPANJ/JULY 2024. Dornach + L'Aubier	MOGUĆI DODATAK SRPANJ/JULY 2024. Dornach + L'Aubier

OBAVEZNO

PREPORUČENO

NADOKNADA PO POTREBI

ZGB = Zagreb, LJ = Ljubljana

Program 2. ciklusa Regionalne waldorfske edukacije:

Odgojiteljski smjer

- 13.-15.10. 2023. Uvod u waldorfsku pedagogiju
Ritam dana, tjedna i godine, Melita Novinček
Šivanje prstovnih lutaka, Melita Novinček
- 10.-12.11. 2023. Fizički i psihički razvoj djeteta od 0 do 7, Philipp Reubke i Fabiene Defache
Umjetničke aktivnosti u waldorfskom vrtiću, Melita Novinček
- 15.-17.12. 2023. Fizički i psihički razvoj djeteta od 7 do 14, Marinka Špodnjak
- 26.-28.01.2024. Glazba pentatonika i sviranje flaute, Eva Jurgec
Proslava svetkovina u waldorfskom dječjem vrtiću, svetkovinski stolić
(svetkovina Miholja, Jesenske svečanosti, Božić), Melita Novinček
- 16.-18.02.2024. Važnost pričanja priče u waldorfskom vrtiću i izrada pokretne waldorfske slikovnice,
Pričanje priče pokretom, Melita Novinček
- 22.-24.03.2024. Fizički i psihički razvoj djece od 14-21, dr. Michael Zach
Proslava svetkovina u waldorfskom vrtiću, svetkovinski stolić
(Sveta tri kralja, Uskrs, Duhovo, Ivanje), Melita Novinček
- 12.-14.04.2024. Senzorni razvoj osjetilo za dodir i ravnotežu
Prstovne i gestovne igre, Melita Novinček
Glazba pentatonika, kvintni ugođaj, kreiranje pjesama, Eva Jurgec
- 3.-5.05.2024. Senzorni razvoj-nastavak, Melita Novinček
- 31.05.-2.06.24.Od živog do virtualnog svijeta, Matej Lozar
Važnost prostora u waldorfskom vrtiću, Melita Novinček
- 3.-7.07.2024. Upoznavanje sa zakonima ljudskog razvoja uz aktivan rad na sebi, Katica Radonić
Lutkarske predstave, Nataša Filipović
Gestovno kolo, Melita Novinček
Zrelost djeteta za školu sa gledišta waldorfske pedagogije, Melita Novinček
- 23.-25.08.2024. Waldorfske jaslice, Anka Cerovečki

11. VREDNOVANJE I PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA

Učinkoviti pristup unapređivanju individualnog i timskog rada djelatnika vrtića je da se taj rad sagleda u kontekstu cijelog programa. Djelatnik će imati pojačanu motivaciju za što bolji rad bude li shvatio važnost svog doprinosa cjelokupnom programu. Zbog toga svi djelatnici trebaju ocjenjivati program, jer se na tom ocjenjivanju gradi kvaliteta (Stokes Szanton, 2000).

Ocjenjivanje programa se odnosi na:

- pružanje usluge korisnicima
- rukovođenje
- uključivanje obitelji
- uključivanje društvene zajednice
- okruženje u kojem se uči
- usavršavanje djelatnika
- zapošljavanje djelatnika
- zdravstvene i sigurnosne mjere.

Odgojno-obrazovni proces valorizirao se putem refleksije i samorefleksije, između odgojitelja individualno, unutar skupina i na razini vrtića. Kroz dnevno praćenje, bilježenje, dokumentiranje prikupljeni su podaci koji su pomogli u valorizaciji Programa.

12. ZAKLJUČAK

Waldorfski dječji vrtić Mala vila mjesto je radosnog učenja za život glavom, srcem i rukama. Vođeni i educirani u području waldorfske pedagogije, odgojitelji i svi ostali djelatnici uključeni u odgojno-obrazovni proces, trude se stvoriti poticajno okruženje i uvjete za bezbrižno odrastanje djece. Svake godine, valorizacijom se dobivaju poticajne smjernice koje su dobrodošle i koje se koriste u unapređenju kvalitete Ustanove, odgojno-obrazovnog rada i same kulture vrtića.

13. LITERATURA

1. HACCP studija waldorfskog dječjeg vrtića Mala vila, Rijeka, 2011.
2. Tankersley D., Brajković S., Handžar S., Koraci prema kvalitetnoj praksi, priručnik za profesionalni razvoj odgajatelja, Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Tiskara Zelina d.o.o., Zagreb, 2012.
3. Szanton S.E., Kurikulum za jaslice, Razvojno-primjereni program za djecu od 0 do 3 godine, Biblioteka Korak po korak, Grafa, Zagreb, 2000.
4. Calgren F., Odgoj ka slobodi, Pedagogija Rudolfa Steine
5. Steiner R., Odgoj djeteta sa stanovišta duhovne znanosti, Društvo prijatelja waldorfske pedagogije, Zagreb, 1990.
6. Steiner, R., The Education of the Child and Early Lectures on Education, Foundations of waldorf education, SteinerBooks, 1996.
7. Steiner, R., A Modern Art of Education, Foundations of waldorf education, SteinerBooks, 2001.
8. Steiner, R., The Child's Changing Consciousness, Foundation of waldorf education, SteinerBooks, 1996.
9. Steiner, R., Self-Education in the Light of Spiritual Science, Mwrcury Press 1995.
10. Waldorfkindergarten Wien, Pedagoški rad u waldorfskom vrtiću, Beč 2006.

Internetske stranice:

1. <https://www.azoo.hr> .stories

Nacionalni okvirni kurikulum- Agencija za odgoj i obrazovanje

2. <https://www.hrstud.unizg.hr>

Državno pedagoški standardi, Republika Hrvatska, MZOŠ, zagreb, 2008.

3. <https://narodnenovine.nn.hr>

Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije, MZOŠ, 2001.

4. <https://www.zakon.hr>

Zakon o predškolskom odgoju NN10/97, 107/07, 94/13, 98/19

5. <https://www.azoo.hr> Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole